

Kaina metams 15 l., pusmečiui 8 l., 1 mėn. 1 l. 50.
Kareiviams per pusę pigiau.
Atskiras numeris 30 c. visiems.

Skelbimai: petito eilutė 40 c.; prieš tekstą dvigubai
:- Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės Aikštė. :-

Komunistai iš visuomenės į kariuomenę.

Naujai susidariusios valstybės rusų komunistų nepatenkina. Ypač jiems netinka mažosios Baltijos valstybės, kurios neleidžia rusams susisiekti su jūromis. Šį reiškinį rusai buvo įvertinę jau 1919 metais, kai vedė su šiomis valstybėmis griežtą kovą. Bet šios nedidelės valstybės rusus nugalėjo. Rusai turėjo, padarę su Baltijos valstybėmis taiką, parodyti visam pasauliui, jog jie moka su gretimomis valstybėmis gyventi. Bet, padarę su lenkais taiką, jie tuojau kreipė didelės dėmesį į komunistų judėjimą Baltijos valstybėse. Rusai ypač susirūpino plėsti savo agitaciją Estijoje. Estams jie visą laiką neduoda ramiai valstybinį darbą dirbti. Nėra to laiko, kad nebūtų su Rusija nesusipratimų dėl komunistų agitacijos. Latvijoje buvo veik tas pat, bet tik mažesniame mastu.

Rusai šiose valstybėse savo agitacijai išleido daug pinigų, bet jokių rezultatų visuomenės gyvenime nepasiekė, todėl komunistų kominternas yra nutaręs šiose valstybėse kitaip vesti propagandą. *Būtent, įnešti į šių valstybių kariuomenę ardytojų propagandą, nes tik tokiu būdu jie mano pasiekti teigiamų rezultatų.* Jau yra ir rimtų įrodymų, jog tai ne gandai, bet tikri kominternu nutarimų faktai. Neseniai vienoje gretimoje valstybėje žvalgyba surado jaunuomenės komunistų kuopą su visomis instrukcijomis. Iš instrukcijų matyti, jog dabartiniu laiku rusų komunistų veikimas labiausiai varomas kariuomenėje.

Svarbiausia jiems rūpi kariuomenėje vesti antimilitarizmą, užtylint, žinoma, apie pačių bolševikų militarizmą ir jų norą kuo daugiausia svetimų kraštų užgriebti, prie Rusijos prijungti. Agitatoriams pavesta kariams aiškinti, jog savistovi valstybė yra tik didžiosioms valstybėms prieš Rusiją įrankis, jog karo metu tokia ir tokia valstybė liksianti tik kautynių lauku, jog daug geresnė būtų ūkio padėtis, jei susidėtų su rusais. Tokia tai valstybėlei rusams, girdi, visai nereikalinga, o tai valstybėlei esanti reikalinga Rusija ir t.t., todėl kariuomenės visai nereikalinga turėti, arba kad kariuomenė sutvarkyta rusų caro pamatais ir t.t. Čia nurodyta net kai kurios smulkmenos, kaip dainų dainavimas, kareivių tam tikra tvarka karininkams atsakymai, drausmės baudmės, kad kariams užginta dalyvauti įvairiuose susirinkimuose, draugijose ir t. t.

Savaime aišku, kad agitatoriai nė pusę žodžio neprasitaria apie tai, jog bolševikų kariuomenėje ir labai smarki drausmė, ir sunkios žiaurios baudmės, kai kur net rykštės, ir draudžiama dalyvauti politikoj, susirinkimuose draugijose ir t.t. Toliau kariai gundinami, kad *savo viršininkų nuolatos prašinėtu įvairiausių pagerinimų* — viską tai rišant su *nuolatinės kariuomenės panaikinimu*.

Kad kariuomenėje daugiau būtų komunistų, kiekvienas komunistas nieku būdu neprivalo šalintis iš kariuomenės. Gali slėptis nuo kariuomenės tik toks, jeigu komunistų komitetas jam tai leis. Kiekvienas karys komunistas privalo būti *pavyzdingas karys, visais atžvilgiais drausmingas, akylai klausas visų viršininkų įsakymų, kad užimtų puskarininkių vietas*, ir tokiu būdu būtų savo darbe savystovesnis ir daugiau įtakos ir reikšmės turėtų. Puskarininkiai privalo *drausmingai ir griežtai elgtis su kareiviais*. Vėliau, kai atsiranda nepatenkintų karių, puskarininkiai komunistai privalo jiems prie keturių akių nurodyti į visas kariuomenės netobulybes ir tuo būdu pradėti komunistų agitaciją. Iš šių nepatenkintų karių jie privalo jau tvirti komunistų kuopeles ir t.t.

Iš šių instrukcijų reikia spręsti, jog komunistai nori daug pasiekti, nes galų gale nurodyta, jog tik atsargiai galima prieiti prie to, kad su laiku būtų galima panaikinti tos valstybės nepriklausomybę, prijungti ją prie Rusijos.

Kominterno posėdyje žymus komunistas Bucharinas išsireiškė, jog Baltijos valstybėse agitacija reikia varyti kitokia prasme, nes iki šiol jis matęs, jog ten nieko dėl komunizmo idėjos nėra pasiekta, todėl Bucharino „prasme“ kaip tik ir buvo nukreipta į tai, kad pradėtų veikti kariuomenėje.

„Kario“ Redaktorius svečiuos pas latvius.

Įvykusiam liepos mėnesį lietuvių latvių vienybės kongrese Rygoje dalyvavo ir „Kario“ redaktorius majoras Ruseckas. Pastarasis skaitė referatą „Lietuvių spaudos draudimas“. Latviams šis klausimas beveik visai nebuvo žinomas. Latvių šauliai, sužinoję, jog tarp kongreso dalyvių yra ir „Kario“ Redaktorius, drauge su savo laikraščio „Aizsargo“ redaktorium p. Milbergu užkvietė mjr. Rusecką į karininkų klubą prie arbatos sta-

lo susipažinti ir nuomonėmis pasikeisti. Be to, prie arbatos buvo paprašytas ir nuolatinis „Kario“ bendradarbis p. A. Dilys ir keletą Klaipėdos šaulių su p. Budriu priešaky. Čia latviai karininkai parodė karininkų klubą, kuris pilnai atitinka karininkų reikalams ir skoniui, nors su mūsų karininkų klubu jo negalima sulyginti, nes mūsų visais atžvilgiais daug gražesnis ir patogesnis. Buvo parodytas gražus prie klubo sodas, kuris yra tvarkingos rankos kuoptas ir aptaisytas. Šiam sode latviai nori kokį nors gražų paminklą pastatyti. Prie arbatos stalo buvo pareikštos visų dalyvavusių mintys, jog reikia visose šių dviejų valstybių gyvenimo šakose jungtis į vieną krūvą, kad tikrai įsigyventų šių dviejų tautų broliškumas. Be to, pasikalbėjimuose buvo paliesta, jog rašytojams svarbiausia reikia kreipti didelės dėmesį į latvių lietuvių susiartinimo reikalą, nes jie labiausiai gyvenimą gali pastumėti pirmyn, todėl jiems reikia gerai išsiaiškinti šių dviejų tautų sugyvenimo naudą. Po pasikalbėjimų buvo dusyk nusifotografuota ir skubintasi į Latvių Lietuvių Vienybės draugijos koncertą.

Kitą dieną „Kario“ redaktoriui majorui Ruseckui teko sueiti rengiamame Rygos miesto valdybos pokilyje su „Latvijas Kareivio“ redaktoriu kap. Medniu, kuris buvo tik ką iš užsienio grįžęs. Abu redaktoriai daug kalbėjosi apie bendrus abiejų tautų reikalus ir ypač apie tų tautų spaudą, ir kad ji reikalinga abipusės paramos informacijomis. Prieita prie tam tikrų konkrečių susitarimų.

K. Subočius.

Karo chronika.

— **Baltijos karo laivynų apribavimui.** Estų vyriausybė, sąryšy su dabar keliamu Ženevoj klausimu dėl ginklavimo ribų, patiekė Tautų Sąjungai raštą, kuriame tarp ko kitko siūlo apribuoti Baltijos jūrų karo laivyną. Estų projektas numato didžiosioms valstybėms 1923 m. statutą tik ta sąlyga, kad kiekviena valstybė Baltijoje neturėtų didesnio karo laivyno kaip 100.000 tonų talpos, taip pat, kad neturėtų atskirų vienetų virš 10.000 tonų ir ginkluotų didesnėmis negu 25 cm. kalibro patrankomis. Be to, kad mažosios valstybės turėtų teisės laikyti flotilę krantams ginti.

— **Vokiečių karo jėgos ateity.** „L. Oeuvre“ rašo, kad prancūzų vyriausio štabo apskaičiavimu 1933 m. Vokietija galėtų mobilizuoti 12.500.000 žm., kai Prancūzija, einant karo statutu, sugebėtų mobilizuoti tik 3.500.000 žm.

— **Japonų kariuomenės sumažinimas.** Iš Tokio pranešama, kad tarp parlamento ir vyriausybės susitarta dėl japonų kariuomenės sumažinimo iki 5 divizijų.

— **Vokiečių laivyno manevrai.** Pastaruoju metu eina vokiečių karo laivyno rudens manevrai Baltijos jūroje. Manevruose dalyvauja 3 linijiniai kreiseriai „Elsass“, „Braunschweig“ ir „Hannover“, 4 maži kreiseriai, ir dvi minininkų flotilės. Rugs. 3 d. laivynas plaukios Rugs. 7 d. Svine mündėj.

— **Policija kariuomenės vieton Danijoje.** Danų karo ministeris kalbėdamasis su „Vossische Zeitung“ korespondentu pareiškė, kad projektuojamas policijos korpusas vieton dabartinės kariuomenės, turės susidėti iš 7000 žmonių ir turės pereiti teisingumo ministerio žinion (Red. Kitos žinios skelbia, kad bus pavesta vidaus reikalų ministeriui).

— **Evakuavimas Vokiečių kraštų.** Prancūzų užsienių reikalų ministerija prisiuntė okupacijos gen. Degoutte instrukciją dėl prisiruošimo evakuoti Dortmund-Hoerde sritis. Kaip žinoma, Theunis ir Herriot laiške iš rugs. 16 d. Vokiečių kancleriui Marksui pra-

nešė apie tų sričių evakuavimą. Sąryšy su kariuomenės evakuavimu bus ir ekonominiai evakuotas.

(„P. Zb.“).

— **Amerikos karo laivynas Kinuose.** Dėl prasidėjusio Kinuose vidaus karo, Amerikos 3 kontrmininkai gavo savo vyriausybės įsakymą vykti į Šanghajų.

„Neue Freie Presse“ praneša, kad Amerikos karo laivyno grupė, kuri stovi ties Šanghajų, yra paskirta Anglų admiralo Andersono žinion.

Minimo generolo žinioj yra 5000 žmonių.

(„Rzeczp.“).

— **Anglų ginklavimasis.** „Daily Telegraph“ praneša, kad Anglijoje pradėta statyti orlaiviai, kurie galės paimti 50 kareivių pilnam apšarvavime ir apginklavime.

— **Sovietų ginklavimasis.** Maskvos orlaivyno rėmėjų draugija pradėjo statyti 6 naujus orlaivius, kurie eis į „Raudonosios Maskvos“ eskadros sąstatą.

(„Gaz. Warsz.“).

— **Ispanų kariuomenės vyriausio štabo viršininku paskirtas gen. Weyber,** buvęs Kubos salos generalgubernatorium per Kubos sukilimą, kuris baigėsi karu tarp Ispanų ir Amerikos.

— **Naminis karas Kinuose.** Kiang-su karo gubernatorius maršalas Chi turi kariuomenės arti 100.000 žm., prie kurios yra įvairių rūšių aeroplanų su svetimšaliais lakūnais, tarp kurių yra 6 prancūzai.

Mandžiūrijos gubernatorius Cangsolin irgi mobilizuoja kariuomenę ir rengiasi eiti į pietus.

Kautynėse ties Šanghajum pralaimėjo Kiang-su kariuomenė ir buvo priversta pasitraukti 2 myli atgal. Šanghajaus gatvėse gaudomi jauni vyrai ir priverstinai imami į kariuomenę.

Į Kinų pakraščius yra atvykę arti 20 kitų valstybių karo laivų. Šanghajui svetimšaliai nerimauja. Susidarė svetimšalių savanorių korpusas ir išstatė barikadas, nes laukiama susirėmimo su vietos gyventojais. Vyriausybės kariuomenė už 30 anglų mylių nuo Šanghajaus yra pasiruošusi pulti. Karo orlaiviai jau mėto bombas į Šanghajų.

— **Marokoje** padėtis esanti labai rimta. Pastaruoju metu ispanams teko daug pralaimėti ir pasaulio spaudoje daug rašoma, kad ispanai maną Maroką evakuoti.

— **Naujas ginklas prieš orlaivius.** „Polska Zbrojna“ rašo, kad š. m. birželio m. pabaigoje buvo bandymai su naujai išrastu Welsch'o ginklu prieš orlaivius, kuris yra pavadintas „uždegamoji rakėta“.

Welsch tvirtina, kad šios rakėtos sproginimas viską aplinkui naikins, net ir plieno padarus. Sprogusi rakėta išlies ištirpusio metalo lietu aplinkui arti 8 — 10 kilom. (Red. Šis skaičius neįtikėtinas ir atrodo grynai fantazijiniu. Greičiau yra įvykusi pranešimuose klaida). Šią rakėtą ateities karuose galės yartoti orlaiviams naikinti.

— **Vengrų karo ministeris paskelbęs,** kad Vengrų kariuomenė būsianti toliau demobilizuojama. Ateity kariuomenė veiksianti tik kaip milicija.

— **Ispanų ordenas Čekoslovakams.** Ispanų karalius Alfonsas apdovanojo Čekoslovakų respublikos prezidentą prof. Masaryką ir užsienių reikalų ministerį dr. Benešą Karolio III ordeno didžiuoju kryžiumi. Šis kryžius yra aukščiausias ispanų ordenas, paprastai suteikiamas tik valstybės valdovams.

(„Voss. Zeit.“).

Iš įsakymų kariuomenei.

Krašto Aps. Ministerio įsakymas Nr. 86 iš 1924 m. rugp. 19 d.

Š. m. rugpiučio mėn. 12 ir 13 dieną dalyvavau pavyzdinguose manevruose, kuriuos surengė Aukštieji Ka-

Lietuvos kariuomenės rudens manevrai: Pats kairysis vaizdelis pirmas iš viršaus: Respublikos Prezidentas p. Stulginskis × manevruose, ir Auk. Kar. D. E. K. V. Kursų Viršininkas gen. Radas-Zenkavičius ××, 2. Viršininkų grupė: Aviacijos Viršininkas Gen. Kraucevičius × ir A. K. D. L. K. V. Kursų Viršininkas gen. Radas-Zenkavičius ××, 3. Krašto Apsaugos Ministeris pulk. Daukantas lauke pusryčiauja 4. Prancūzų karo ataše × žiūri manevrų. 5. Artilerijos sekėjas. 6. Pusryčiai manevruose: Respublikos Prezidentas ×, Vyriausiasis Karo Vadas gen. Žukauskas ×× ir Prancūzų karo ataše ×××. Trečias iš viršaus kairėj: Vyriausio Štabo karininkų grupė ir spaudos atstovai žiūri manevrų. Dešinėj trečias iš viršaus: Lauko radio. 9. Tankai prie vielų užtvoros. 10. Užmaskuotas tankas.

rininkų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Kursai, vadovaujant Kursų Viršininkui gen. Radus—Zenkavičiui ir dalyvaujant Karo Mokyklai ir Kauno įgulos dalims. Kaip 12, taip ir 13 dieną manevrai davė tikrąjį kautynių vaizdą, ir davė pilną jo iliuziją. Sudėtingas rugpiūčio mėn. 13 d. manevrų uždavinys, pėstininkams, artilerijai ir minosvaidžiams šaudant kovos šoviniais, buvo puikiausiai išpildytas, nežiūrint visų jo sunkenybių. Suprantama, prityrusio Aukštųjų Karininkų D. L. K. Vytauto Kursų Viršininko vadovavimas ir puiki organizacija darė lauko kautynių vaizdą, ir dalyvavusiems abejuose pavyzdinguose manevruose buvo ko pasimokyti ir ateity bent dalinai pritaikinti tokį mokymo metodą savo dalyse. Dalyviui, niekuomet ligi tų manevrų nedalyvavusiam kautynėse, ir tikrosios kautynės bus ne naujiena. Turiu pabrėžti, kad dalyvavusios manevruose, parodė daug iniciatyvos, neskiriant ir kareivių. Pėstininkų, artilerijos ir minosvaidžių ugnies palaikomas puolimas, visą laiką šaudant kovos šoviniais per galvas puolančių dalių, visai jų nebaugino. Tai rodo pasitikėjimą savo viršininkams, aukštą dalių parengimo laipsnį ir šaltą dalyvaujančių kraują. Tokių pavyzdinių manevrų nauda buvo suprantama visiems dalyviams.

Reiškiu širdingą padėką generolui Radus—Zenkavičiui, pulkininkui leitenantui Štenceliui ir visiems tiems, kurie dalyvavo manevrų parengime. Visoms dalims, dalyvavusioms manevruose, įsakau duoti tris dienas pilno poilsio.

Pulkin. *Daukantas*, Krašto Aps. Ministeris.
Generolas *S. Žukauskas*, Kariuomenės Vadas, Pulk. leit. *Zubrys*, l. e. Vyr. Štabo Viršininko p.

Kauno įgulai įsakymas 13 Nr. 1924 m. rugpiūčio 22 d.

Drausmės laužytojai Š. m. rugpiūčio mėn. 1 d. 21¹/₂ val. 2 p. pulko leitenantas Baleiša, eidamas Šančiuose Juozapavičiaus prospektu ties Veterinarijos ligonine pro šalį keletą sėdinčių kareivių pastebėjo, kad nevisi su juo pasisveikino. Kadangi beveik visi neturėjo paliuosavimo lapelių, tai ir buvo leit. Baleišos sulaikyti, kad nuvestų juos pas 2 p. p. dežuruojantį karininką.

Tuomet vienas sulaikytų kareivių pasileido bėgti

ir, nežiūrint į leit. Baleišos įsakymą sustoti, tas kareivis vis bėgo, ko dėliai leit. Baleiša, kad sulaikytų bėgantį, 3 kartus šovė. Tą visą matęs 5 p. pulko karo valdininkas Dudzinskas, vieton to, kad padėtų leit. Baleišai sulaikyti bėgantį, pradėjo sykiu su iš kažkur atsiradusiu Auto bataliono mokomos kuopos jaunpuskar. Pranaičiu daryti leit. Baleišai patėmijimus, sakydamas, kad pastarasis neturėjo teisės vartoti ginklą ir, kad galėjo nušauti nekaltuosius.

Pravedus kvotą paaikškėjo, jog:

1) 2 p. pulko leit. Baleiša ginklą pavartojo savo laiku ir tokiu būdu nekaltas;

2) Auto bataliono mokomos kuopos jaunpuskar. Pranaitis įsikišo ne į savo dalyką ir nedrausmingai elgėsi su karininku, už ką jį areštuoju 30 parų daboklės;

3) Auto bataliono mokomosios kuopos vyr. puskarininką Navicką, už nepasisveikinimą su leit. Baleiša areštuoju 2 parom daboklės;

4) 5-to pėstininkų pulko karo valdininką Dudzinską už tai, kad nepadėjo leit. Baleišai areštuoti kaltininkus, palaikė neteisėtai kaltųjų pusę ir tokiu būdu dar padidino netvarkę ir ardė drausmę, areštuoju 30 parų daboklės.

Dalių vadams bausmę įvykdinti ir man pranešti.

Pulk. *Velykis*, Kauno Įgulos Viršininkas.

Kariuomenės gyvenimas.

Kelionė ir gyvenimas kurorte. Liepos 15 d. pulkas gavo įsakymą išsiųsti orkestrą su kapelmeistriu Palangon, Karo Sanatorijos žinion. Įsakius pulko vadui, išvykau su 29 griežikais. Kareiviai buvo patenkinti ir labai linksmi keliavo. Privažiavus Kretingos stotį gaunu kitą įsakymą, būtent: vykti Klaipėdon Amerikos karo laivų pasitikimui. Nuvykome. Bet laivai jau buvo 7 p. p. iškilmingai sutikti. Tik turėjau laimės griežti jūrininkams per vakarėlį ir prisiziūrėti, kaip elgias kultūringos ir turtingos šalies kariai. Jūrininkai (eiliniai) išrodė lyg tikri inteligentai, puikiai aprėdyti ir gauna po 60 dolerių mėnesiui algos. Žinoma turtinga ir galinga Amerika gali tai lengvai daryti. Bet savo orkestro neturėjo. Užgriežus salėje Amerikos maršą amerikiečiai jūrininkai griežikus sveikino karštu delnų plojimu. Saulei besileidžiant jūri-

Ltn. Šulcas.

Technika ateities kare.

(Žiūr. „Kario“ 36 Nr.).

7. Inžinerija (pionierių technika).

Pionierių pareiga—prirengti kelius kariuomenei, t. y. tiesti ir taisyti plentus ir kelius, statyti ir remontuoti tiltus bei įrengti kitas persikėlimo per upes įmones. Įtvirtinimus, apkasus rengti—taipogi yra pionierių dalykas. Pionieriai (čia tą žodį vartosiu bendrai pionieriams, sapiorams ir pontonininkams), kad gerai ir tiksliai savo pareigas išpildytų, privalo būti itin gerai savo specialybėje išlavinti, bet ir pėstininkų rikiuotės žinojimas jiems nemažai svarbus, nes dažnai, skindami kariuomenei kelią, arba ardydami kelią paskui atitraukiančios kariuomenės, jiems tenka betarpiai su priešu susidurti, kautis.

Gretas kariuomenės dalių manevravimas reikalauja iš pionierių, kad jie mokėtų ne tik kelią prirengti, bet prirengti jį greit ir gerai. Miklūs pionieriai turi sugebėti 1 mtr. tilto praveisti į 1-2 minutes. Aišku, kad tokiam darbui medžiaga privalo būti iš anksto prirengta ir sukrauta prie upės kranto.

Kariuomenei traukiantis, pionieriai turi mokėti mikliai ir nuodugnai paskui ją suardyti kelią, svarbiausia—susprogdinti tiltus ir tuomi sulaikyti priešą persekiojimą.

Didžiojo karo praktika parodė, kad vienam pėstininkų pulkui reik turėti pionierių kuopą, ir dar atsargoje kiekvieniems trims pulkams—1 kuopą. Didesnės inžinerijos kariuomenės pajėgos turi būti atsargoje, kad jas galima būtų ypatingais atvejais sunaudoti.

Didžiulės valstybės: Prancūzija, Anglija, Lenkija, Belgija, inžinerijos kariuomenės svarbumą gerai supranta ir tobulina, ypač karininkų specialistų sudėti. Vokiečiams, kad sumažintų jų karo galią, Versalės sutartis draudžia technikinį karininkų specialistų lavinimą. Vokiečių pėstininkų divizijai leidžiama turėti tik 2 pionierių kuopas.

8. Transportas.

Techninės karo transporto priemonės yra automobiliai, motociklai, geležinkeliai ir garlaiviai.

Jų naudojimo maštabas priklauso nuo šalies kelių stovio. Traukiniai važinėti gali tik iš anksto pratiestais geležinkeliais, taipogi ir automobiliai ir motociklai gali važinėti tik tvirtais, gerais plentais. Tik geram orui esant, automobilių transportas galimas ir kitais keliais.

ninkai pakvietė kartu su jais nusifotografuoti 1 p. p. griežikus ir 7 p. p. viršilus ir puskarininkius, dalyvavusius bendram vakarėlyje. Valdžios lėšomis svečiams buvo parūpinta puiki vakarienė. Po vakarienės atsirado nemaža Klaipėdos mergelių; tuoj sudulkėjo ir šokiai. Šokiai keistai atrodė: vieni šoko valsą, antri šiberį; visa tai atrodė labai juokingai. Laivų karininkų nebuvo, nes jiems vaišės buvo su 7 p. p. karininkais. Tvaika per vakarėlį buvo labai drausminga ir neatsitiko jokio skandalo; jei būdavo pastebėta įkaušęs jūrininkas, tai tokį tuoj į laivą išvesdavo jo patys draugai.

Prabuvus Klaipėdoje bemažko dvi dieni, griežikų komanda automobiliais tapo nugabenta į Palangą.

Po kai kurio laiko sanatorija išreikalavo griežikams geresnių produktų ir valgis šiek tiek pagerėjo. Karo Sanatorijos reikalams prisedavo nepardaugiausia griežti: 2—3 valandas per dieną. Bet kadangi orkestras grieždavo neapmokamai, tai ir klausytojų nestigdavo, ypačiai prisirinkdavo barzotų piliečių su savo šeimynomis ir priguldavo pilnas pušynas paliai sanatorijai, net ir takus visus apstodavo, kad ir praeiti kariškiams nebūdavo galimybės. Būdavo daug tokių dienų, kada orkestras grieždavo bemažko vieniems žydams. Na, ir turėk tu, žmogus, gero ūpo kurorte dykai žydams griežti! Už savo pravažiavimą nuo Ukmergės iki Kretingos ir atgal griežikai iš savo pinigų užmokėjo 342 litu 20 centų. Malonumo sudarydavo maudyklė jūroje, kurioje visi griežikų nesmagumai bangose pranykdavo. Bet išvykstant iš kurorto pulkan, nesimatė jokio rabino, kurs būtų nors ačiu griežikams pasakęs už visuomenišką pasidarbavimą Palangos kurorte.

Kapelmeisteris *J. Gudavičius*

Sportas. Lietuvoje.

Paskutinės mūsų futbolo žinutės.

Kaune įvyko sekmadienį ir pirmadienį įdomios futbolo rungtynės tarp L.F.L.S. ir Kovo pirmų komandų. Abi komandos žaidė su atsarginiais. Pirmo havtaimo stovis 0:0 antro 1:0 L.F.L.S. naudai. Rungtynės buvo neužbaigtos. Antrą dieną rungėsi Šiaulių miesto komanda prieš L.F.L.S. Pastaroji turėjo labai sunkų priešą ir Šiaulių m. komanda laike 7 min. įvarė

2 golus į L.F.L.S. vartus. Gale havtaimo L.F.L.S. sugeba голу skaičių išlyginti. Bendrai rungtynės pasibaigė 4:3 L.F.L.S. naudai. Provincijos komanda paliko gerą įspūdį savo greitu bėgimu, geru fiziniu žaidėjų sudėjimu ir mandagiu žaidimu. Galima pasidžiaugti, kad provincijoje futbolas neatsilieka nuo Kauno ir net gali būti jani konkurentu. Iš Šiaulių gerai žaidė buvę kariai Venclavičius, Latonas ir kiti.

Klaipėdoje rungėsi Kauno „Makabi“ prieš vietinę „Spv.“ ir pirmą dieną pralaimėjo su mažu голу skirtumu 4:2; antrą dieną „Makabi“ gavo smarkų smūgį 7:0.

Insterburgė įvyko rungtynės tarp Kauno „K.S.K.“ ir vietinės „Preussen“. Kauniškiai gavo 5:3 ne savo naudai.

Kaune rungėsi L.F.L.S. II prieš Kauno lenkų rinktinę komandą. L.F.L.S. laimėjo 7:0.

Užsieny.

Septintoji Olimpiados diena.

Prie 58 laipsnių karščio šiaurės žmonės laimi skersiniame bėgime. 4 × 100 mt. estafetiniame bėgime rekordai nesilaiko. Nurmi šiandien trečią kartą laimi aukso medalių. Klumbergas (estas) lieka trečiuoju ir atimamas iš jo pasaulinis rekordas. Naujas pasaulinis rekordas dešimtkovoje. Trišoky naujas pasaulinis rekordas.

10.000 mt. cross - country. Cross - country bėgimas praktikuojamas anksti pavasarį ir net sniegui esant, o dabar prisieina bėgti prie 58° šilumos. Starte 38 bėgėjai iš Suomijos, Švedijos, Ispanijos, Italijos, Anglijos, Amerikos ir Francijos.

Iš 38 bėgėjų, kurie apleido stadioną, grįžo tik 9! — kiti nuo karščio krito kelyje, kiti, atbėgę į stadioną ir esant 100 — 30 mt. nuo tikslo, negalėjo užbaigti bėgimo. Išlaikė tik šiaurės krašto žmonės Nurmi ir Ritola, kurie atbėgo pirmaisiais į tikslą ir šią dieną Suomija dvigubai laimi, t. y. individualiame ir komandiniame bėgimuose. Bėgėjų tarpe visi buvo treniruoti pilnoj prasmėj žodžio atletai, k. t. Vide, Sipilla ir kiti, kurie bėgo jau 10 metų. Bet į tikslą atbėgo tik suomiai, amerikiečiai, prancūzai ir vienas anglas. Šiame bėgime pasirodė, kad Nurmi yra atletas, kuris sugeba prie visokių sąlygų laimėti. Jame aiškiai apsireiškia treniruotė ir daug valios.

Pavieniame bėgime laimi:

- 3) radiotelegrafas
- 4) radiotelefonas
- 5) žemės telegrafas
- 6) šviesos signalizacija
- 7) pagalbinės upių priemonės.

Telefonas (vielinis) bene bus visų ryšių priemonių vyriausia, daugiausia išplatinta. Visa kariuomenė apginta telefono linijų tinklu, visur telefonu naudojasi: ir apkasuose, ir užpakalyje štabuose. Naudotis telefonas yra labai patogus, lengvas, nereik ypatingo mokėjimo, kiekvienas juo gali kalbėti, tik reik atminti, kad kovos lauke priešas nuolat klausosi mūsų telefono kalbų ir pasižymi viską, kas jam svarbu bei įdomu. Del to, kalbant telefonu, reik didžiausio atsargumo, nieko negalima kalbėti apie slaptus dalykus: kur, kada dalis eis, iš kur atėjo, kokia dalis, kokios jėgos, kas manoma veikti ir t.t. ir t.t. Kitados visai nekaltas žodelis, be reikalo telefonu pasakytas, gali blogiausių pasekmių turėti, gali suardyti visus planus ir pražudyti kariuomenę.

Telegrafas vartojamas daugiau užpakalyje, divizijoje. Daugiausia vartojamas paprastas, Morzės aparatas, bet gana plačiai pasitaiko ir naujesni—Juzo, Bodo ir kt.

Šalyje, kur gerai sutvarkytas geležinkelių ir plentų tinklas, ir karo metu techninės karo transporto priemonės turės daugiau reikšmės, negu šalyje, kur silpnai išvystyti keliai.

Traukiniais transportuojama kariuomenė, karo pabūklai ir maistas šalies viduje ir į frontą. Fronte daugiau svarbūs automobiliai, kurie vis daugiau ir daugiau pakeičia arkli.

Upės, kur jos yra, irgi patogiai išnaudojamos karo transportui.

9. Ryšiai.

Gerai ryšiai kariuomenėje dažnai laiduoja atskirų kautynių ir net viso karo eigą. Ryšiai, tai kariuomenės dirksniai. Jeigu jie serga tai negali ir visa kariuomenė sveikai veikti. Nežinojimas, kur randasi viršininkas, kur kaimyninės dalys, kur priešas, kur atsarga iššaukia veikimo nedrąsumą, svyravimą, o svyruojantis, nedrąsus žygis reiškia jau pusiau pralaimėtą dalyką. Ryšių kariuomenėje būna įvairių įvairiausių, bet čia trumpai nagrinėsime tik svarbiausius jų, būtent techninius.

Techninių ryšių priemonės yra:

- 1) Telefonas (vielinis)
- 2) telegrafas

1. Nurmi (Suomija) 32 min. 54,8 sek.,
2. Ritola (Suomija) 34:19,4
3. Jahnson (Amerika) 35:21,0.

Komandiniame bėgime laimi:

1. Suomija (1+2+8)=11 pnk.
2. Amerika (3+5+6)=14 pnk.
3. Francija (4+7+9)=20 pnk.

4 \times 100 mt. estafetiniai bėgimai. Įvyksta 6 užbėgimai, laike kurių anglai laimi pas. rekordą, būtent 42,0 sek.

Amerika bėgo be jokios konkurencijos, kaip ir Anglija statant naują pas. rekordą.

Trišokis įsibėgėjus (finalas). Nors ir nuostabu, bet amerikiečiai skaitosi šešmininkais šokimuose, k. t. šokime į aukštį ir į tolį. Šiame šokinie nors jų irgi buvo daug, bet nė vienas amerikietis nepateko į finalą.

Pirmą sykį laimėjimų bokšte pakyla Australijos ir Argentinos vėliavos ir mažas japonas Oda įgyja Japonijai pirmą olimpiadoje punktą.

Dešimtskova Antrą dieną buvo 5 likusios šakos išpildytos, sulig ką jau galima galutinai išvesti nugalėtoją. Tą dieną vyko 110 mt. bėg. su kliūtimis, disko mėt., šokimas su kartimi, ieties mėtimas ir 1500 mt. bėgimas. Iš tų šakų suomis Klumbergas dviejose buvo geriausias.

Sulig punktų nugalėtojų išėjo Osborne (Amerika) su 7710.775 punk.

2. Norton (Amerika) 7350,895 pnk.
3. Klumberg (Estija) 7329,360 pnk.
4. Hunsari (Suomija) 7041,175 pnk.

Antros dienos rungtynės vyko visiems dešimtkovininkams labai sunkiai ir blogai dėl didelio karščio. Klumbergas atsiliko trečiuoju tik per 21 punktą, kas yra lygus keliems santimetrams mėtymo ar šokimo, arba keletoms sekundoms, ar net dalelės jos bėgimuose. Bet nežiūrint to Klumbergui ir Estijai ši vieta yra garbinga. Klumbergas Europoje yra pirmu ir pasauliu antru.

Iš likusių gerai save parodė šveicarietis — Gerspach, įgyjęs šeštą vietą ir Hunsari (Suomija), įgyjęs ketvirtą vietą.

Naudojimasis vieliniu telefonu ir telegrafu sudaro kiek nepatogumų: nevisuomet ir nevisur galima pratępti telefono linijas, pačių linijų eksploatacija reikalauja daug išlaidų ir nuolatinės priežiūros. Priešo artilerijos ugnis suardo, sudrasko telefono kabelius ir nutraukia ryšius. Tas viskas verčia ieškoti kitų, bevielių ryšių, bet nežiūrint to, ateityje vielinis telegrafas ir telefonas turės nemenkesnės reikšmės, negu Didžiajame kare.

Radiotelegrafas ir radiotelefonas yra bevielių ryšių priemonė, taikoma tenai, kur negali būti pavartotas paprastas telefonas ar telegrafas, ar ten, kur naudojimas vieliniais ryšiais yra nepatogus. Kare radiotelegrafas vartojamas kaip ryšių ir žvalgybos priemonė. Ateityje radioryšiai ypač daug žada duoti. Smulkiau apie radiotelegrafą buvo kalbėta „Kario“ 1923 m. 45 ir 46 № („Radio žvalgyba“) ir 1924 m. 4,5,7,10,14, 17 ir 22 № („Radiotelegrafija, jos esmė ir šių dienų stovis“).

Žemės telegrafas panašus į radiotelegrafą, tik jo energija siunčiama ne oru, o žeme. Nuo siųstuvo praveda į dešinę ir į kairę apie 50 mtr. ilgio vielas ir jas sujungia su žeme. Ta viela ir žeme iš aparato zirkelio pagalba leidžiama kintamoji srovė (Morzės abecė-

Laimėjimo bokšte pakilo 2 Amerikos ir viena Estų vėliavos. Estija šiandien per Klumbergą pirmą sykį įgyja 4 olimpinis punktus ir kvalifikuojama.

Septynių dienų tautų laimėjimų kvalifikacija: Amerika 209 pnk., Suomija 138 pnk. ir Anglija 63 $\frac{1}{2}$ pnk.

S. Garbačas.

Kas girdėti Lietuvoje.

— **Lietuvos eksportas.** Per šių metų pirmą pusmetį tarp kitko išvežta iš Lietuvos į užsienį 14.843. raguočiai, 31.475 kiaulės, 10.993 arkliai, 40.837 vištos, 38.747.800 kiaušinių, 3.430 tonų bulvių, 57.034 ton. apdirbtų medžių, 3.526 ton. linų sėmenų ir 2.600 ton. linų pluošto.

Bendrai per šį laiką išvežta prekių į užsieni už 124.968.200 litų, o įvežta iš užsienio už 107.018.000 litų. Tuo būdu matome, kad daugiau buvo išvežta, negu įvežta.

— **Blaivybės svečiai Lietuvoj.** Rugsėjo m. pabaigai žada atvykti iš Rygos į Kauną pasižymėjęs plačiai Europoj savo mokslinėmis paskaitomis alkoholizmui tyrinėti prof. L. Pusep. Jis skaitys paskaitų apie alkoholį ir išsigimimą, ir kovą su alkoholiu. Be to, bus ir filmomis parodoma. Tuo pačiu metu žada apsilankyti ir nuolatinis Pabaltės kraštuose alkoholizmo klausimo žadintojas prof. Ernitz, kuris laikys paskaitą apie dabartinę priešalkolinę kovą Šiaurės kraštuose ir t.t.

— **Dainų dienos komitetas,** nežiūrint didelio minimos dienos pasisekimo, vis tik turėjo arti 6.000 litų nuostolio.

— **Svetimų kalbų kursai.** Nuo rugsėjo 1 d. vėl prasidėjo p. Kopelavičiaus svetimų kalbų kursai Kaune, Ukmergės pl. 1 Nr. Už mokslą mėnesiui 15 lt. Šiomet dėstomos šios kalbos: prancūzų, anglų, vokiečių, italų ispanų portugalų ir esperanto.

— **Galingos radio stoties darbo pradžios pašventinimas** įvyko rugsėjo 2 d. 10 val. radio stoties būklė, Vytauto kalne. Pašventinimo iškilmėse dalyvavo daug aukštų civilių, karo ir užsienio svečių. Tikimasi radio stotį baigti statyti iki š. m. gruodžio m. 1 d.

lės ženklais), kuri ir didesniame atstume nuo siųstuvo gali būti perimta ir pastiprinta. Darbas labai panašus į radiotelegrafo darbą, ir tiek pat didelis yra priešo pasiklausymo pavojus. Žemės telegrafavimo aparatas yra gana didelis, sunkus. Viena stotis su visais įrankiais 3 žmonių nešama. Žemės telegrafas pradėtas vartoti apie karo pabaigą ir ne visai dar karo tikslams pritaikintas. Jam, kaip ir radiotelegrafui, dar priguli ateitis.

Šviesos signalizacijos priemonės yra pagalbinės ryšių priemonės, Yra tai geliografai, prožektoriai ir optiški telefonai („Kario“ 1923 m. 19 Nr.)

Grynai padedamosios ryšių priemonės yra signaliniai šūviai, rakėtos, akustinė (balso) signalizacija, šunes, bitės, karveliai ir t. t. Ir ateityje jie mažame maštabe paliks.

10. Laivynas.

Jūrų laivynas svarbus yra tik valstybėms, turinčioms tiesioginį išėjimą į jūrą. Pirmoje eilėje stovi Anglija, Jungtinės Valstybės, Japonija, Prancūzija. Vokietijai karo laivynas Versalės taikos sutartimi yra griežtai apribotas.

Karo metu ir dabar, karui pasibaigus, svarbiausieji pagerinimai laivyne eina laivų grei tumui, tvirtumui ir artilerijos galingumui padidinti. Specialiai laivų tipai:

Užsieniuose.

— **Del Vilniaus klausimo.** Latvių Lietuvių Vienybės Draugija pasiuntė Tautų Sąjungos konferencijai buvusio š. m. liepos m. 25-27 d. Rygos Latvių Lietuvių kongreso rezoliuciją del Vilniaus klausimo, prašydama remti teisingus Lietuvos reikalavimus. Minimoj rezoliucijoje yra pabrėžta, kad Vilnius yra lenkų pagrobtas smurtu ir kad latvių ir lietuvių tautos turi dėti visas pastangas Lietuvos amžinajai sostinei Vilniui atgauti.

— **Italų lakūno nelaimė Rygoj.** Rugs. 4 d. Rygoj užsimušė beskraidydamas žymus italų lakūnas Luidži Meinardi, kuris buvo atvykęs įduoti Latvių vyriausybiai užsakytus Italijoje orlaivius.

— **Iš blaivybės dirvos.** Vokietijos Jaunimo Draugija, turinti pusketvirto milijono narių, reikalauja, kad uždraustų svaigalų pardavinėjimą jaunesniems, kaip 21 metų amžiaus.

Sporto Sąjunga Šveicarijoje yra paskelbusi naujus parėdymus prieš girtybę, kuriais einant, pr. m. Lozano apylinkė, atidengiant didžiulę sporto aikštę, bufetai buvo be svaigalų. Ruošiamą didelę sporto aikštę Ciu-riche, kurios bufetai irgi būsią be svaigalų.

Brazilijoje dvigubai padidinta pinigine pabauda iki 10.000 ir 500.000 resų (350 — 1750 litų) tiems, kurie pardavinės svaiginamus gėrimus pasigėrusiems arba neturintiems 21 metų amžiaus.

— **Reparacijų komisija** išklausė vyriausiojo reparacijų agento p. Owon Jouno pranešimą ir užtvirtino visas jo sumanytas ir įvykdytas priemones. Vokietija jau sumokėjo pirmą 20 milijonų aukso markių mokesnį. Tuo būdu Vokietija pradėjo mokėti savo karo skolas Santarvininkams.

— **Sukilimas Kaukaze.** Laikraščiai praneša, kad įvykęs sukilimas prieš Sovietų valdžią Gruzijoje ir Azerbeidžiane. Sukilimas jau esąs visiškai nuslopintas.

— **Vokiečių vyriausybė** išleido atsišaukimą į gyventojus, kuriame kviečia laikytis tvarkos, kai rugsėjo 8 d. prasidėsianti paskutinį kartą karo kontrolė.

— **Vėl pasikėsinimas prieš Lenkų prezidentą.** Rugs. 5 d. Lvove norėjo nužudyti Lenkų prezidentą Wojciechovskį, kai šis buvo atvykęs aplankyti rytų mugę. Į prezidento automobilį buvo mesta bomba, kuri silpnai sprogo. Pasikėsinusis yra studentas Steigoris iš Lvovo, kuris tapo suimtas.

Atsiųstieji Redakcijai spaudiniai.

K. A. M. Karo Mokslo Skyriaus 1924 m. leidiniai: *Gydytojas J. Marcinkus. Trachoma ir kaip nuo jos apsisaugoti.* 12 pusl.

Populiariai, gyvai papasakota, kas tai yra trachoma, kiek žmonių ta liga serga, kaip trachoma užsikrečiama ir, svarbiausia, kaip nuo tos ligos apsisaugoti. Labai tinka viešoms kareivių paskaitoms ir būtinai reikalinga kiekvienai kareivių bibliotekai. Knygutė š. m. buvo spausdinta „Karyj“.

Gydytojas kapitonas Petraitis. Populiarės higienos paskaitos. 60 pusl.

Knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoj dalyje dėstoma apie užkrečiamybę, ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti, antroji gi apie lyties ligas ir irgi kaip nuo jų apsisaugoti. Dėstymas irgi labai populiarus, aiškus, knyga lengvai su susidomėjimu skaitoma. Kaip ir pirmoji labai tinka viešoms kareivių paskaitoms ir būtinai reikalinga į karių bibliotekas. Be to, ir kiekvienam inteligentui būtų sveika šią knygą paskaityti, nes joje kreipiama dėmesis į tokius dalykus, kuriuos mes kasdien matom, bet dažniausiai jų nepastebim.

Pulk. Kurkauskas. Kliūtys atakai ir jų nugalėjimas lauko kautynėse. 106 pusl.

Šią knygą būtinai privalo paskaityti gabesnieji, labiau prasilavinę puskarininkai. Ji duos jiems daug įdomios ir naudingos jų karo mokslui medžiagos. Juk dabar kaip iš karininkų, taip ir iš puskarininkų reikalaujama vis daugiau ir daugiau karo mokslo žinių; tokie žmonės vis labiau branginami, ieškomi, nes kariuomenei jie daug naudingesni, negu tie, kurie žino tik tai, ką priverstinai turi žinoti. Knyga skaitoma gana lengvai, ypač, kad ji pajvairinta gyvais iš buvusiųjų karų pavyzdžiais. Kalba pradžioje sunkoka ir netikusi toliau gera, lengva.

Pulk. A. Bobinskis. Telegrafo - telefono linijų statymas. II dalis 315 pusl.

Knyga gausiai brėžiniais iliustruota, gražiai išleista. Tinka tik specialistams.

„Mūsų Žinynas“. 1924 m. 19 Nr. 232 pusl.

Šiame rimtame mokslo žurnale esti daug straipsnių, kurie savo turiniu bei kalba lengvai prieinami kiekvienam labiau prasilavinusiam kariui. Kitaip tariant „M. Ž.“ reikalingas ne tik karininkų, bet ir gabesnių, prasilavinusių kareivių, ypač gi puskarininkų

nardom. laivės, gidroplanams vežioti ir k. turės daug svarbos. Įdomu pažvelgti, kokie milžinai — laivai dabar statomi ir plaukioja. Čia duodu davinių apie kai kuriuos didžiausius karo laivus:

rins—technika. Ateities karas bus mašinų karas, o žmonės, kariuomenė tik skiriama toms mašinoms aptarnauti. Karo eiga žymiai prigulės nuo mokėjimo technikos įmones aptarnauti.

Eil. N.	Valstybė	Laivai	Statymo metai	Tonų	Greitis mazgų į val.	Variklių galia P. S.	Apginklavimas patrankos			Ekipažo žmonių
							sunk.	vidut.	lengvos	
1.	Anglija	Hood	1918	42 000	31*)	144.000	8	16	4	1440.
2.	"	Tiger	1913	29.000	28	85.000	8	12	6	1450.
3.	Jungt. Valst.	Maryland	1920/21	33.100	21	33 000	8	14	8	1486.
4.	Japonija	Kaga	1921	41.000	23-24	60.000	10	20	4	apie 1400.
5.	Prancūzija	Edgar-Quinet	1906/08	14.100	24	40.000	—	14	20	860

Jūrų ginklavimasis apie 1918-20 metus ėjo, rodos, į begalybę. Pastaciūs vienai valstybei vieną karo laivą, kitos valstybės, į tai atsakydamos, statė 2-3 laivus, ir tik Vašingtono konferencija tai plėtoti perkirto kelią.

Ateities kare jūrų laivynas, oro laivynui padedant, bus galinga priemonė priešininkui nugalėti.

11.

Tokia maždaug bus technika ateities kare. Žmogus, kaipo jėgos vienetas, vis menkėja, mažėja, vis daugiau ir daugiau reikšmės įgauna žmogaus protas ir jo pada-

Kaip tikrai sekantis karas atrodys, tikriau pasakius, kaip tikrai technika atrodys, dabar negalima pasakyti. Tat prigulės pirmiausia nuo to laikotarpio, kuris sekantį karą nuo Pirmojo Pasaulinio Karo skirs. Juo tas laikotarpis bus ilgesnis, juo ir technika kare bus tobulesnė ir svarbesnė, nes kas metai, kas mėnuo duoda naujienų karo technikos srityje.

(Galas).

*) 1 mazgas = 1,8 klm.

lavinimui, jų proto bagažo didinimui. Šiame numeryje labiau prasilavinusiems puskarininkams ir kitiems kariams ypač skaitytini straipsniai: Majoro *Buroko*: Karininkas auklėtojas, nes daug šio straipsnio žodžių, taikomų į karininkus, lygiai tinka ir puskarininkams, kurie juk irgi auklėtojai; vyr. leit. Pyragio straipsnis: Rankinių granatų mėtymo sportas skaitytinas ir žinotinas visiems puskarininkams; kapitono Tomkaus straip.: Priežastys dėl kurių, žlugo Sibiro lietuvių batalionas Vytauto Didžiojo vardo tinka skaityti kiekvienam apsišvietusiam žmogui, kuriam rūpi žinoti visa tai, ką mūsų tauta pergyveno savo sunkioj del nepriklausomybės kovoj. Skyriai Mūsų kariuomenės gyvenimas, ypač gi Kitų valstybių kariuomenės ir t.t. duoda labai daug įdomios ir visiems žinotinos medžiagos. Trumpai tariant „M. Žinynas“ turi pereiti per visų labiau prasilavinusių, apsišvietusių, rūpestingusių karių rankas.

Majoras P. Ruseckas.

Svetimi leidiniai.

Aizsargs. Militari-zinatniskis u literariski-sabiedriska menešraksts. Latvijas Aizsardzibas Biedribas izdevums*.)

Tai latvių šaulių (aizsargų) paveiksluotas karo mokslo, literatūros ir visuomenės mėnesinukas. Leidžia jį nuo 1923 metų birželio mėnesio Latvijos Apsaugos (šaulių) Draugija. Turinys sutvarkytas taip, kaip paprastai yra tvarkoma literatūros, bet kurio mokslo ir visuomenės žurnaluose: pirmiausia eina eilėraščiai (poezija), toliau apysakos (proza), karo mokslo, politikos, organizacijos klausimų rašiniai, kitų valstybių kariuomenės ir karo organizacijos, karo kronika, šaulių gyvenimas, vanagų (panašių į šaulius) gyvenimas, spaudos apžvalga, aplinkraščiai, skelbimai. Tokio turinio žurnalas iš pradžių, nors ir kiek keistokai atrodo, bet iš tikrųjų jis labai nusimanančiai sudarytas: vien kariško turinio leidinys šauliams būtų neįkandamas ir neįdomus, o vien laisvo (ne kariško) turinio leidinys apsilenktų su savo tikslu, kuriam yra leidžiamas — ir vienu, ir kitu atveju kenktų krašto apsaugos sudarymui už kariuomenės pečių. Šauliui reikia duoti tai, kas jam įdomu, ir tai, ko iš jo reikalaujama.

Išėjusiuose ligi šių metų rugpiučio mėnesio numeriuose greta kariškos poezijos ir prozos randame nemaža gana vertų karo rašinių. Rimtai galvojama, kaip reikėtų sudaryti greta kariuomenės tinkamą karo jėgą, kuri, reikalui ištikus, nebloggeriau už kariuomenę galėtų kautis su priešu arba bent duotų kariuomenei jau žymiau išlavintų kareivių. Kad darbas būtų našesnis, kovojama su srovėmis, kurios norėtų paversti aizsargus vidaus politikos kovos įrankiu ir tiriama, kas Suomijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje toje srityje yra daroma.

Svarstomieji klausimai rodo, kad aizsargų organizacijos dėsniai dar nėra nusistovėję; ieškomi tik keliai.

Aizsargai auklėjami karo ir valstybės politikos dvasioje. Kiek pirmajai mes galime linkėti didžiųjų vaisių, tiek antrajai visiškai pritarti negalime, jaučiasi Mejeravičiaus dvasia, kuri turėtų jau, rodos, išnykti. Ne mūsų dalykas ginčytis politikoj su „Aizsargu“, bet palinkėtumėm redaktoriui p. G. Milbergui sveikiau žiūrėti į Lietuvos respublikos politiką, ypač gi Vilniaus klausimu.

J. M. Ls.

Redakcijos atsakymai.

Vladui B. Savanoriu tarnautas laikas tarnybon išiskaito. Paleis Tamstą iš kariuomenės tik kai atitarnausi

*) Riga, Valdemara iela N. 10/12. Metams kainoja 6 latai (12 litų); vienas numeris — 60 santimų (1 litas 20 centų).

Kar. Priev. Įst. numatyta laiką. Savanoriai turi būti priimami ne dalių vadų, bet apskr. naujokų ėmimo komisijų. Nuo kada ji užskaitys Tamstai tarnybos pradžia, mes nežinome, šis priklauso nuo komisijos. Patartume apie savo tarnavimą kariuomenėje pranešti savo apskr. ir pr. komisijai, kadangi kitaip Tamstai gali neužskaityti į karo tarnybą savanoriu tarnauto laiko.

Edv. Suslavičiui. Ar labai būtų baudžiamas už savavališką perėjimą į kitą dalį tarnauti mes negalim atsakyti; šis priklauso nuo teismo.

Eil. V. Biskiui. Savanoriu tarnautas laikas tarnybon išiskaito. Tamstai, kaip dabar artillerijoj tarnaujanti, teks dar 2 metu ištarnauti.

Hermanui Alb. Jeigu turi įrodymų raštu, kad esi ne Lietuvos pilietis, prašyk komandos keliu, kad paleistų iš tarnybos

Algirdiečiui. Tamstos klausimas mums neaiškus. Jeigu šis vieškelis priklauso vyriausybei ir būtų jis reikalingas vėl atnaujinti, žinoma, gali paimti atgal.

Zimdriovui ir P. Dobilui. Savo klausimui išrišti kreipkitės į savo apskr. žemės tvarkytoją, bet jeigu jo sprendimu jaustumėte nuskriausti esą, galite skųstis Žemės Reformos Valdybai, Kaune.

Juozui Kvietinskui. Jeigu skolininkas atsisako atiduoti skolą ir turite jo pasirašytą sutartį, galite duoti teisman.

Mikulevičiui. Valsčiaus Valdyba turi teisės samdyti kokius nori tarnautojus, atstatyti ir t.t. Jeigu kartais jaučiatės, kad esate kame nors jos nuskriausti, skųskitės apskr. savivaldybon.

J. Kairiui. 1. Vyriausybė turi teisės priverstinai imti žemės geležinkeliams ir kitokiems keliams tiesti. Už paimtą žemę bus atlyginta. 2. Žemės gavimo reikalais reikia kreiptis į savo apskr. žemės tvarkytoją.

Nakties Klajūnui. Teisybė, tuo tarpu niekur nepaskelbtos taisyklės, ar kariai besisveikindami privalo nusiimti prirštines, ar neprivalo, bet visur tarp karių, ypač Vakarų Europoj, įsivyravę paprotis, jog kariai besisveikindami, pirštinių nenusimauna. Tačiau Tamsta, kaip jaunesnysis, tam kariui privalėjai atsakyti maždaug šiais žodžiais: „Atsiprašau. Jei Tamsta reikalauji, kitą kartą aš pirštinę nusiimsiu, bet kiek aš žinau, tas kariams neprivaloma“.

Petrui Erūnui. Tamstos rašto „Švietimo reikalai“ nedėsime, nes jame kalbama tik bendrais žodžiais be jokių faktų nurodymų.

Skaityk „Darbininką“

„Darbininkas“ eina tris kartus savaitėj ir yra kovotojas už darbo žmonių būvį. Jame telpa svarbių ir visiems suprantama kalba parašytų straipsnių. Jis gvildena, kaip Amerikos, taip ir Lietuvos darbininkų klausimus. „Darbininke“ bendradarbiauja įžymūs darbininkų prieteliai, sociologai, literatai iš Amerikos ir Lietuvos.

„Darbininką“ leidžia „Amerikos Lietuvių Koperatyvė Sajunga“.

Rašykite savo giminėms Amerikoj ir prašykite, kad jums užrašytų „Darbininką“. Jo kaina metams Lietuvoje dol 5. 50.

„Darbininko“ adresas: 366 Broadway, South Boston, Mass. Amerika.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Skyrius.

Redaktorius Majoras P. Ruseckas.

Valstybės spaustuvė. Kaunas, Kanto gatvė Nr. 14.